

O CAMPANIE EUROPEANĂ PRIVIND EVALUAREA RISCURILOR

Rezumatul campaniei

LOCURI DE MUNCĂ SIGURE ȘI SĂNĂTOASE

BINE PENTRU TINE. BINE PENTRU AFACERE

<http://hw.osha.europa.eu>

Cuprins

1.	Informații generale	3
1.1	Importanța evaluării riscurilor	3
1.2	Evaluarea riscurilor – calea spre locuri de muncă sigure și sănătoase	4
1.3	Contextul juridic	5
2.	Locuri de muncă sănătoase: Bine pentru tine. Bine pentru afacere. O campanie europeană privind evaluarea riscurilor	5
2.1	Context	5
2.2	Obiectivele campaniei	6
2.3	Strategia campaniei	7
2.4	Calendarul campaniei	7
2.5	Materialele pentru campanie	8
2.6	Cum să vă implicați?	9
2.7	Certificatul de participare și oferta de parteneriat	10
3.	Evaluarea riscurilor – fapte și cifre	10
3.1	În întreaga Europă	10
3.2	Abordarea în cinci etape	12
4.	Studii de caz	13
4.1	Accident chimic grav	13
4.2	Accidente mortale în agricultură	13
4.3	Traumatisme cauzate de solicitări repetitive (RSI)	14
5.	Exemple de bune practici	14
5.1	Eliminarea riscului	14
5.2	Reduceți zgomotul, reduceți praful	15
6.	Alte link-uri	16
7.	Despre Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă	16

1. Informații generale

1.1 Importanța evaluării riscurilor

Toată lumea are interesul de a menține lucrătorii în condiții sigure și sănătoase. Și majoritatea accidentelor și bolilor legate de muncă pot fi prevenite. Însă cum?

Evaluarea riscurilor este primul pas

Evaluarea riscurilor este începutul procesului de gestionare a riscurilor. Aceasta permite angajatorilor să înțeleagă acțiunile pe care trebuie să le întreprindă pentru a îmbunătăți sănătatea și securitatea la locul de muncă, dar și productivitatea.

Agencia Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă (EU-OSHA) a dezvoltat o campanie de informare la nivel european, concentrată asupra evaluării riscurilor. Campania se adresează în special sectoarelor și întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) supuse unui grad de risc ridicat.

De la adoptarea directivei cadru europene, în 1989, evaluarea riscurilor a devenit un concept familiar pentru organizarea prevenirii la locul de muncă și sute de mii de companii din întreaga Europă își evaluează riscurile în mod regulat.

Cu toate acestea, cifrele de mai jos¹ privind accidentele și bolile profesionale arată faptul că este nevoie de anumite îmbunătățiri. În fiecare an, milioane de persoane din UE sunt rănite la locul de muncă sau sănătatea le este grav afectată la locul de muncă.

▶ **La fiecare trei minute și jumătate, cineva moare în UE din cauze legate de muncă. Aceasta înseamnă aproape 167 000 de morți pe an, fie în urma accidentelor legate de muncă (7 500), fie din cauza unor boli profesionale (159 500).**

▶ **La fiecare patru secunde și jumătate, un lucrător din UE este implicat într-un accident care îl obligă să stea acasă cel puțin trei zile lucrătoare. Numărul de accidente la locul de muncă care cauzează trei sau mai multe zile de absență este enorm, ridicându-se la peste 7 milioane în fiecare an.**

Mai mult, accidentele și bolile profesionale sunt **costisitoare**.

▶ Costul uman pentru lucrători și familiile acestora: în spatele acestor statistici se află oameni adevărați, fiecare având propria sa poveste, după cum se arată în studiile de caz din secțiunea 4.

▶ Costul pentru organizații: când lucrurile nu merg bine la locul de muncă, aceasta afectează productivitatea afacerii, iar în urma accidentelor și

bolilor profesionale apar costuri, procente de concedii medicale și de fluctuație a forței de muncă mărite, precum și o forță de muncă mai puțin motivată.

- ➡ Costul pentru guvern: accidentele și bolile plasează o povară enormă pe umerii sistemelor sanitare.

Evaluarea corespunzătoare a riscurilor poate oferi câteva **beneficii economice**:

- ➡ Crearea unor condiții de lucru sigure permite companiilor să reducă costurile survenite în urma accidentelor și bolilor profesionale.
- ➡ Evaluarea corespunzătoare a riscurilor ajută la reducerea procentelor de concedii medicale, iar costurile asigurărilor scad, întrucât există solicitări mai puține.
- ➡ Lucrătorii mai motivați sunt mai productivi și mai eficienți, iar procentele de fluctuație a personalului scad. Toate acestea ajută companiile să devină mai competitive.

1.2 Evaluarea riscurilor – calea spre locuri de muncă sigure și sănătoase

Evaluarea riscurilor se află la baza abordării europene privind sănătatea și securitatea în muncă și există motive întemeiate pentru aceasta. Dacă riscurile nu sunt evaluate sau tratate corespunzător, nu se poate iniția un proces adecvat de gestionare a riscurilor și există șanse reduse de a se pune în aplicare măsuri preventive corespunzătoare. În consecință, evaluarea sistematică a riscurilor îmbunătățește siguranța și sănătatea la locul de muncă, precum și performanța afacerilor în general.

Evaluarea riscurilor este procesul de estimare a riscurilor la care sunt supuse securitatea și sănătatea lucrătorilor din cauza pericolelor existente la locul de muncă. Este o examinare sistematică a tuturor aspectelor muncii, care ia în considerare:

- ➡ ceea ce ar putea cauza răniri sau vătămări,
- ➡ dacă pericolele ar putea fi eliminate, iar dacă nu,
- ➡ ce măsuri preventive sau de protecție sunt sau ar trebui să fie adoptate pentru a controla riscurile.

Când un risc este identificat, primul lucru care trebuie luat în considerare este **dacă riscul poate fi eliminat**.
Dacă acest lucru nu este posibil,
riscurile ar trebui controlate.

1.3 Contextul juridic

Angajatorii au o datorie generală de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în ceea ce privește fiecare aspect legat de muncă. Evaluarea riscurilor le permite lucrătorilor să ia măsurile necesare pentru a proteja securitatea și sănătatea lucrătorilor lor.

Evaluarea riscurilor este o cerință juridică de la adoptarea Directivei cadru 89/391ⁱⁱ. Această directivă subliniază rolul esențial pe care îl joacă evaluarea riscurilor și stabilește prevederi fundamentale care trebuie urmate de către fiecare angajator. Cu toate acestea, statele membre au dreptul de a adopta prevederi mai stricte, pentru a-și proteja lucrătorii.

Mai multe informații despre evaluarea riscurilor:

<http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>

2. Locuri de muncă sănătoase: Bine pentru tine. Bine pentru afacere. O campanie europeană privind evaluarea riscurilor

2.1 Context

În 2004, a fost emisă o comunicare din partea Comisiei Europeneⁱⁱⁱ privind punerea în aplicare practică a Directivei cadru 89/391 și a primelor cinci directive individuale ale acesteia. Documentul sublinia nevoia de a răspândi sarcina referitoare la evaluarea riscurilor. Acesta evidențiază, de asemenea, nevoia de a îmbunătăți punerea în aplicare a evaluării riscurilor și calitatea acesteia.

- Sarcinile din cadrul evaluării riscurilor, documentația și supravegherea nu sunt răspândite universal, nici măcar în statele membre cu o tradiție bazată pe prevenire;
- Evaluarea riscurilor este adesea considerată ca fiind o acțiune „intermitentă” și nu este durabilă;
- Riscurile nu sunt analizate și evaluate colectiv. Ca urmare, sunt aplicate măsuri separate, dar nu există nicio abordare integratoare pentru analiza condițiilor de la locul de muncă;

- În cursul efectuării unor evaluări superficiale ale riscurilor, accentul este pus pe identificarea riscurilor evidente și imediate; efectele pe termen lung, cum ar fi cele cauzate de substanțele chimice, sunt neglijate;
- Riscurile psiho-sociale și factorii legați de organizarea muncii sunt rareori luate în considerare în cadrul evaluării riscurilor;
- Eficacitatea măsurilor adoptate nu este supravegheată suficient de către angajatori.

2.2 Obiectivele campaniei

Evaluarea riscurilor poate reprezenta o provocare, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, dar nu este nevoie să fie așa. Obiectivele campaniei privind evaluarea riscurilor sunt următoarele:

- **creșterea gradului de conștientizare a publicului** asupra responsabilității juridice și a importanței și nevoii practice de a evalua riscurile la locul de muncă. Evaluarea riscurilor nu reprezintă un obiectiv în sine, ci o unealtă puternică pentru identificarea nevoii de măsuri preventive,
- **demistificarea procesului** și convingerea, mai ales a IMM-urilor, cu privire la faptul că evaluarea riscurilor nu este neapărat complicată, birocratică sau o sarcină destinată exclusiv experților,
- **promovarea unei abordări în cinci etape** a evaluării riscurilor (a se vedea secțiunea 3.2),
- **încurajarea întreprinderilor** să își efectueze evaluarea riscurilor pe plan intern, dacă există personal competent la locul de muncă,
- evidențierea faptului că evaluarea riscurilor este un **proces continuu**, nu doar o simplă obligație intermitentă,
- sublinierea principiului „**calitatea contează**” (și a faptului că este important să se documenteze, să se monitorizeze și să se revizuiască evaluarea riscurilor),
- promovarea evaluării participative a riscurilor, **implicarea tuturor persoanelor** de la locul de muncă în evaluarea riscurilor și
- **promovarea bunelor practici** care sunt transferabile și ajută la simplificarea procesului.

Obiectivul suprem este, desigur, acela de a ajuta la reducerea numărului de persoane care sunt rănite sau care se confruntă cu probleme de sănătate ca o consecință a muncii lor, acum și în viitor.

2.3 Strategia campaniei

Începând cu campania privind evaluarea riscurilor (2008-2009), EU-OSHA trece pentru prima oară la **un ciclu de campanie de doi ani**. Această trecere are ca scop transformarea campaniilor în unele mai eficiente în ceea ce privește atingerea obiectivelor Strategiei comunitare pentru sănătate și securitate în muncă 2007-2012.

Prin prelungirea campaniei din cadrul Săptămânii Europene, în așa fel încât aceasta să se întindă pe o perioadă de doi ani, se acordă mai mult timp pregătirii și monitorizării, inclusiv planificării strategiei campaniei și comandării de noi materiale pentru campanie, precum și traducerii, elaborării și distribuirii acestora.

Succesul campaniei depinde de sprijinul și colaborarea activă a unei game întregi de părți interesate și parteneri ai campaniei, inclusiv a punctelor focale ale EU-OSHA, care sunt, de obicei, autoritățile naționale pentru sănătate și securitate din diferitele state membre. În consecință, noul model se concentrează mai mult asupra **organizării de campanii în rețea**. Aceasta oferă, de asemenea, mai mult timp pentru monitorizare, în special pentru promovarea bunelor practici și pentru dezvoltarea de parteneriate.

Campania este concepută, de asemenea, pentru a implica o gamă largă de întreprinderi și organizații, pentru a transmite mesajul esențial furnizorilor, contractanților și vecinilor acestora și pentru a-i încuraja să participe. Întreprinderile mari, în special, au interesul să le ajute pe cele mai mici în lanțul lor de aprovizionare, colaborând cu acestea, pentru a face schimb de experiență și expertiză.

Campania se bucură de sprijinul Președințiilor UE ale Sloveniei și Franței în 2008, precum și ale Republicii Cehe și Suediei în 2009, al Parlamentului European, al Comisiei Europene și al partenerilor sociali europeni.

2.4 Calendarul campaniei

2008

---

13 iunie	Lansarea campaniei împreună cu Comisia Europeană și cu Președinția slovenă a UE, la Bruxelles
20-26 octombrie	Săptămâna europeană pentru securitate și sănătate în muncă (Săptămâna calendaristică 43)
3-4 noiembrie	FITS (Forum International Travail Santé), împreună cu Președinția franceză a UE
nov./dec.	Evaluarea nominalizațiilor la premiile naționale pentru bune practici, propuși la nivelul UE

Săptămânile Europene sunt serii anuale de evenimente care au loc în toate statele membre ale UE, promovând o sănătate și o securitate îmbunătățite la locul de muncă. Acestea sunt deschise tuturor celor interesați de acest sector.

Campania prezintă, de asemenea, Premiile pentru Bune Practici, care aduc recunoaștere companiilor și organizațiilor care au avut contribuții remarcabile în promovarea evaluării riscurilor la locul de muncă. Pe parcursul anului 2008, se organizează Premii pentru Bune Practici la nivel național și european.

2009

---

feb./mar.	Conferință și Premii pentru Bune Practici împreună cu Președinția cehă a UE
feb.-sept.	Activități bazate pe anumite teme; accentul este pus pe elemente locale și sectoriale
19-25 octombrie	Săptămâna europeană pentru securitate și sănătate în muncă (Săptămâna calendaristică 43)
oct./nov.	Conferință împreună cu Președinția suedeză a UE
noiembrie	Evenimentul de încheiere a campaniei

După anunțarea câștigătorilor Premiilor pentru Bune Practici, exemplele acestora vor fi promovate pe parcursul întregului an 2009.

2.5 *Materialele pentru campanie*

Toate materialele pentru campanie sunt disponibile în 22 de limbi ale UE și pot fi descărcate gratuit de pe site-ul web al campaniei:

<http://hw.osha.europa.eu>

Aceste materiale includ

- ▶ afișe și pliante
- ▶ fișe informative
- ▶ prezentări în PowerPoint
- ▶ studii de caz privind bunele practici
- ▶ chestionare
- ▶ animații în care apare îndrăgitul personaj de desene animate Napo
- ▶ sugestii privind modul de organizare și de gestionare a activităților în timpul Săptămânii Europene
- ▶ secțiunile *Partners* (Parteneri) și *Events* (Evenimente)

➡ link-uri către resurse de pe site-uri conexe

și multe altele...

Site-ul oferă, de asemenea, acces la instrumente de evaluare a riscurilor, organizate pe sectoare și pericole, pentru a oferi ajutor în ceea ce privește aspectele practice de efectuare a evaluărilor privind riscurile.

Organizațiile pot utiliza gratuit și distribui toate aceste materiale în rândul părților interesate și al partenerilor lor.

În timpul campaniei, vor avea loc conferințe de presă și alte activități media, pentru a se face publicitate importanței evaluării riscurilor.

2.6 Cum să vă implicați?

Scopul EU-OSHA este acela de a încuraja indivizii și organizațiile de toate dimensiunile să se implice în campanie și să își organizeze propriile evenimente și activități în timpul Săptămânii Europene sau în orice alt moment din timpul campaniei.

Oricine poate să participe:

- ➡ angajatori – din sectorul public și privat – inclusiv IMM-uri
- ➡ directori, responsabili și lucrători
- ➡ sindicate și reprezentanți din sectorul siguranței
- ➡ instituții din sectorul sănătății și securității
- ➡ profesioniști și practicieni din sectorul SSM
- ➡ servicii regionale și locale de prevenire și asigurări în domeniul SSM.

Aceștia se pot implica organizând

- ➡ demonstrații, prezentări și expoziții privind siguranța
- ➡ evenimente de instruire, seminarii și ateliere
- ➡ concursuri cu afișe și chestionare
- ➡ campanii de publicitate și de promovare
- ➡ parteneriate între întreprinderi și centre de educație și formare profesională
- ➡ proiecte intitulate „vecini buni” între angajatorii mari și mici, proiecte cu sugestii
- ➡ depistarea pericolelor
- ➡ zile de inspecție.

Pentru mai multe informații privind evenimentele și modul în care vă puteți implica, luați legătura cu punctul focal din țara dvs. – informațiile de contact pot fi găsite pe site-ul web al EU-OSHA.
http://osha.europa.eu/about/partners/focal_points/

Pentru organizațiile care își planifică propriile evenimente pentru Săptămâna Europeană, site-ul nostru web oferă exemple de bune practici, precum și forumuri pentru împărtășirea ideilor, oferirea de feedback și aflarea activităților pe care le întreprind oamenii.

2.7 Certificatul de participare și oferta de parteneriat

EU-OSHA dorește să stabilească parteneriate care să avantajeze toate părțile și a implementat câteva canale și acțiuni, pentru a oferi vizibilitate partenerilor campaniei și a promova contribuțiile și activitățile acestora în cadrul campaniei.

- ▶ **Dumneavoastră ne ajutați** să mărim gradul de conștientizare a publicului asupra evaluării riscurilor și să oferim vizibilitate campaniei Locuri de muncă sănătoase.
- ▶ **Noi vă oferim** vizibilitate în calitate de partener al campaniei și în calitate de organizație dedicată sănătății și securității în muncă.

Există două niveluri de implicare și de recunoaștere:

- ▶ **Certificatul de participare** pentru implicarea activă într-una dintre activitățile naționale sau europene.
- ▶ **Oferta de parteneriat** merge și mai departe și vă oferă șansa de a beneficia de o promovare extinsă și de a vă îmbunătăți profilul în cadrul comunității SSM și dincolo de aceasta, prin vizibilitatea ridicată a campaniei Locuri de muncă sănătoase. Aceasta este rezervată persoanelor care se implică substanțial în campanie și își multiplică eforturile prin intermediul membrilor rețelei lor (prin organizarea propriilor lor evenimente, conferințe sau concursuri; prin promovarea campaniei pe site-ul web; prin distribuirea de materiale despre campanie etc.).

Pentru mai multe informații privind aceste oferte, consultați secțiunea *Partners* (Parteneri) de pe site-ul web al campaniei: <http://hw.osha.europa.eu/partners>

3. Evaluarea riscurilor – fapte și cifre

3.1 În întreaga Europă

Riscurile sunt evaluate cu succes în cadrul unor companii de dimensiuni diferite din întreaga Europă. Cu toate acestea, datele empirice de mai jos arată că încă mai există loc pentru îmbunătățiri, în special în rândul IMM-urilor.

Sarcina de evaluare a riscurilor nu este răspândită în mod universal

- ▶ În Franța, conform unui studiu realizat în 2004, 76% dintre angajatorii întreprinderilor cu peste 20 de lucrători susțin că au efectuat o evaluare a riscurilor și că au întocmit documentația necesară.^{iv}
- ▶ În Țările de Jos, cifrele obținute de la Inspectoratul Olandez al Forței de Muncă pentru 2006 arată că 42% dintre întreprinderile cele mai mici, cu 1 până la 4 lucrători, au efectuat o evaluare a riscurilor (53% în cazul întreprinderilor cu 5 până la 9 lucrători). Această cifră se ridică la 81% în întreprinderile cu 10 până la 99 de lucrători și la 97% în întreprinderile cu peste 100 de lucrători.^v
- ▶ În Italia, un studiu din 2005 arată că 88,5% dintre întreprinderile cu mai puțin de 50 de lucrători au efectuat o evaluare a riscurilor. În întreprinderile cu peste 50 de lucrători, această cifră se ridică la 93,4%. Dintre întreprinderile cu mai puțin de 50 de lucrători, 84,5% au confirmat prin documente că au efectuat evaluări ale riscurilor, în timp ce procentul în cazul întreprinderilor cu peste 50 de lucrători a fost de 92,6%.^{vi}
- ▶ Conform celui de-al cincilea Studiu național spaniol privind condițiile de muncă^{vii}, efectuat în 2003, 61% dintre angajatorii din industrie și servicii susțin că au efectuat sau se află în procesul de efectuare a unei evaluări a riscurilor. În comparație cu studiul anterior din 1999, această cifră s-a dublat.
- ▶ În Germania, un studiu din 2005 arată că, dintre întreprinderile cu 1 până la 9 lucrători, 30% au efectuat o evaluare a riscurilor. În rândul întreprinderilor cu 10 până la 49 de lucrători, procentul a fost de 54%, iar la întreprinderile cu 50 până la 249 de lucrători, acesta a fost de 80%. Dintre întreprinderile mari cu peste 250 de lucrători, 97% și-au evaluat riscurile.^{viii}
- ▶ Într-un studiu leton^{ix} efectuat în 2006, trei sferturi dintre lucrători au indicat faptul că evaluarea riscurilor nu a fost efectuată deloc sau că a fost efectuată parțial și numai 22% dintre respondenți au declarat că aceasta a fost efectuată complet. În raport cu datele dintr-un studiu anterior, se poate concluziona că numărul companiilor în care a fost efectuată o evaluare completă a riscurilor a crescut de la 15% în 2002 la 22% în 2006.

Evaluarea de calitate a riscurilor, care include documentarea, revizuirea și întocmirea planurilor de acțiune, rămâne o provocare importantă

- ▶ Conform unui studiu mai aprofundat privind evaluarea riscurilor, efectuat în Italia în perioada 2000-2002, 95% dintre întreprinderi susțin că au efectuat o evaluare a riscurilor, dar numai 54% afirmă că au revizuit-o.

Pe lângă aceasta, în 23% dintre cazuri, lucrătorii expuși la riscuri nu sunt identificați și, în 21% dintre cazuri, nu există informații sau descrieri suficiente ale măsurilor preventive și de protecție, ori acestea sunt complet inexistente.

Acest studiu arată, de asemenea, că implicarea lucrătorilor în procesul de evaluare a riscurilor este mai importantă în întreprinderile mai mari: 41% în întreprinderile cele mai mici (6-10 lucrători) și 57% în întreprinderile cele mai mari (peste 200 de lucrători)^x.

- ▶ În Regatul Unit, un studiu efectuat de Congresul Sindicatelor în 2007 în rândul reprezentanților din sectorul siguranței indică faptul că mai puțin de trei din zece persoane (28%) susțin că sunt mulțumite de implicarea lor în întocmirea evaluării riscurilor. 44% susțin că nu sunt implicate deloc și 27% susțin că nu sunt implicate suficient^{xi}.
- ▶ Conform unui studiu efectuat de Confederația Daneză a Sindicatelor (LO) în 2003^{xii}, trei sferturi dintre întreprinderi și-au îndeplinit obligația de a înregistra rezultatele evaluării riscurilor într-un document scris. Patru cincimi dintre aceste întreprinderi afirmă că nu au întâmpinat nicio dificultate în a întocmi documentul. Două treimi consideră că efectuarea evaluării riscurilor a avut un impact pozitiv asupra mediului lor de lucru, iar 40% afirmă că evaluarea riscurilor a îmbunătățit dialogul dintre conducere și angajați.

3.2 Abordarea în cinci etape

Pentru majoritatea întreprinderilor, o abordare simplă, în cinci etape,^{xiii} a evaluării riscurilor ar trebui să funcționeze bine. Există însă și alte metode care funcționează la fel de bine, în special în cazul riscurilor și circumstanțelor mai complexe.

Etapa 1 — Identificarea pericolelor și a persoanelor supuse riscului

Examinarea elementelor din spațiul de lucru care ar putea cauza vătămări și identificarea lucrătorilor care ar putea fi expuși la pericole.

Etapa 2 — Evaluarea riscurilor și clasificarea acestora în ordine prioritară

Estimarea riscurilor existente (a severității, probabilității acestora etc.) și clasificarea acestora în ordinea importanței. Este esențial ca activitățile care urmează să fie efectuate pentru a elimina sau a preveni riscurile să fie clasificate în ordine prioritară.

Etapa 3 — Deciziile privind acțiunile preventive

Identificarea măsurilor corespunzătoare pentru a elimina sau a controla riscurile.

Etapa 4 — Adoptarea de măsuri

Implementarea măsurilor preventive și de protecție prin intermediul unui plan privind clasificarea în ordine prioritară (cel mai probabil nu toate problemele

pot fi rezolvate imediat) și specificarea persoanelor, acțiunilor și programărilor, atunci când trebuie îndeplinită o sarcină, precum și a mijloacelor alocate pentru punerea în aplicare a măsurilor.

Etapa 5 — Monitorizarea și revizuirea

Evaluarea ar trebui revizuită la intervale regulate, pentru a garanta faptul că rămâne actualizată. Aceasta trebuie revizuită ori de câte ori se produc schimbări semnificative în cadrul organizației sau ca urmare a rezultatelor unui accident sau ale unei anchete în cazul unei „catastrofe evitate în ultima clipă”^{xiv}.

4. Studii de caz

Dincolo de o noțiune cum este evaluarea riscurilor, care ar putea fi percepută ca fiind un element abstract sau doar o altă povară administrativă, se află povești individuale. Unii oameni pot muri sau trebuie să trăiască cu consecințele unor accidente și cu o sănătate precară tot restul vieții, din cauza faptului că anumite riscuri nu au fost identificate și gestionate.

4.1 Accident chimic grav

Un tânăr în vârstă de 23 de ani a suferit arsuri extinse în urma contactului cu o substanță inflamabilă, utilizată pentru spălarea pistoalelor de vopsit. Practicile necorespunzătoare utilizate la nivelul companiei au inclus lipsa unor metode sigure pentru manipularea și depozitarea substanțelor chimice periculoase și lipsa unei instruirii și a unei supravegheri. O practică deosebit de periculoasă a implicat transportarea substanțelor periculoase de spălarea a pistoalelor în găleți fără etichetă și neacoperite. Nici măcar în urma acestui incident îngrozitor, compania nu a respectat îmbunătățirile impuse de inspectoratul pentru forța de muncă, până nu a fost dată în judecată și amendată^{xv}.

4.2 Accidente mortale în agricultură

Doi lucrători migranți tineri (de 21 și 27 de ani) au murit după ce au fost prinși într-un utilaj utilizat la o fermă pomicolă. Sarcina implica asamblarea și demontarea unor „solarii”, care sunt asigurate cu frânghii lungi. Aceștia au fost prinși în timpul utilizării unui utilaj montat pe tractor pentru a rula frânghia. Evaluarea riscurilor lipsea, iar utilajul de rulare montat pe tractor era neadecvat, întrucât nu avea funcția de tăiere automată în cazul în care cineva era prins în el. Lucrătorii nu fuseseră instruiți corespunzător, nici nu fuseseră avertizați în legătură cu pericolele pe care le presupunea sarcina respectivă. Anchetatorii au atras atenția asupra faptului că mulți dintre lucrătorii de la fermă erau studenți, care este posibil să nu fi înțeles prea bine practicile de lucru sigure^{xvi}.

4.3 Traumatisme cauzate de solicitări repetitive (RSI)

Stephen Fisher era inginer-șef în industria aero-spațială, ocupând un post pretențios și interesant în cadrul unui nou proiect european important privind rachetele, care impunea o muncă intensă la calculator pe perioade îndelungate. Într-o dimineață din 2002, în timp ce lucra la calculator, acesta a simțit o durere intensă și bruscă („ca o fulgerare în palmă”), care i-a urcat de-a lungul brațului. De atunci, nu a mai fost niciodată același. A trebuit să înceteze imediat să mai utilizeze calculatorul, nu mai putea să utilizeze nici măcar telefonul sau să conducă. După două luni, a acceptat concediul medical pe termen lung. După optsprezece luni, s-a pensionat pe caz de boală.

Nici după aproape 6 ani, timp în care a cheltuit peste 13 000 € pe tratamente pentru RSI, acestea nefiind acoperite de serviciul național de sănătate din Regatul Unit, acesta nu și-a revenit complet. Traumatismul cauzat de solicitările repetitive de care suferă încă îl împiedică să efectueze activități pe care le-ar fi considerat ușoare în urmă cu câțiva ani.

Aceste riscuri sunt binecunoscute și documentate, dar, din păcate, nu a fost efectuată o evaluare a riscurilor. Aceste răniri pot fi prevenite prin identificarea (printr-o evaluare a riscurilor) a existenței riscului sau a primelor simptome și prin adoptarea de măsuri din timp. Din păcate, experiența sa nu este unică^{xvii}.

5. Exemple de bune practici

5.1 Eliminarea riscului

O companie olandeză produce componente pentru planșeele cu nervuri. Aceasta utilizează un sistem de paleți din lemn pentru transportarea acestor produse, în cadrul căruia lucrătorii trebuie să manipuleze blocuri de paleți cu forme dificile, care cântăresc circa 25 kg când sunt uscați.

Riscul afecțiunilor musculo-scheletice provenit din manipularea manuală a acestor blocuri grele de paleți a fost recunoscut în timpul evaluării riscurilor.

Printre soluțiile posibile s-a numărat schimbarea concepției sau a materialelor din care erau făcuți paleții, precum și utilizarea de ajutoare de ridicare mecanice. Cu toate acestea, compania a ajuns la concluzia că cea mai bună soluție era aceea de a renunța definitiv la paleți.

În urma unei mese rotunde cu angajații, a fost identificată soluția: încorporarea unui element încastrat chiar în componentele pentru planșee cu nervuri, în urma căreia paleții din lemn deveneau redundanți. Fezabilitatea acestei soluții a fost testată, analizând în special dacă componentele reproiectate păstrau standardele cerute privind calitatea și construcția.

Rezultatul este acela că nici angajații, nici alți lucrători, cum ar fi șoferii subcontractați, nu trebuie să depună efort fizic și să riște să se rănească manipulând paleți.

La un cost anual de 137 000 €, reproiectarea a dus la economisirea a 91 000 € pe an pentru utilizarea altor componente și 22 000 € pentru achiziționarea paleților. Este mai dificil de atribuit direct reproiectării scăderea absenteismului datorat problemelor de sănătate din ultimii trei ani, dar trebuie să existe o legătură. Alte avantaje includ o reducere a zgomotului, întrucât nu mai este nevoie de pistoale de cuie pentru a repara paleții, și livrări mai rapide la fața locului, deoarece nu mai este nevoie să se încarce paleții pe camioane.

Mai multe informații:

<http://osha.europa.eu/publications/reports/TE7606536ENC>

5.2 Reduceți zgomotul, reduceți praful

Într-o întreprindere din Austria, se efectuau șlefuiți intense în cadrul unui proces de fabricare a metalului, ceea ce crea mult praful și zgomot. Compania a decis să aducă îmbunătățiri și a dezvoltat un proiect special pentru a reduce aceste emisii.

Au fost puse la dispoziție resurse financiare și personale suficiente, iar din echipa de proiectare au făcut parte lucrătorii afectați, directori, medici specialiști în medicina muncii, reprezentanți ai comitetelor de întreprindere și specialiști în prevenire. Aceștia au căutat soluții posibile, purtând discuții cu furnizorii potențiali și cu autoritățile din domeniul sănătății și securității. Au fost pregătite și evaluate circa douăsprezece idei de concepție.

Schimbările introduse au inclus:

- ▶▶▶▶ cabine de șlefuire cu sisteme extractoare
- ▶▶▶▶ sisteme extractoare pentru pete
- ▶▶▶▶ sisteme de filtrare cu cartușe
- ▶▶▶▶ optimizarea captării prafului prin reproiectarea atelierului de șlefuire a uneltelor
- ▶▶▶▶ o iluminare îmbunătățită, pentru a reduce lumina orbitoare și umbrele.

Rezultatul a fost:

- ▶▶▶▶ o reducere a încărcăturilor de praful atmosferic (până la 90% în unele locuri);
- ▶▶▶▶ reduceri ale curentului de aer și
- ▶▶▶▶ reducerea zgomotului cu 10 dB(A) pentru operatorii utilajelor și pentru zona din jurul halei, după introducerea cabinelor.

Investiția totală a fost de circa 400 000 €. În afară de o sănătate și o securitate îmbunătățite ale lucrătorilor, avantajele unei cantități mai mici de praf aeropurtat includ economii totale calculate la circa 70 000 € pe an.

Mai multe informații sunt disponibile la:
<http://osha.europa.eu/publications/reports/106>

6. Alte link-uri

Site-ul web al campaniei
<http://hw.osha.europa.eu>

Fișa informativă 80: *Evaluarea riscurilor – Roluri și responsabilități*
<http://osha.europa.eu/publications/factsheets/80>

Fișa informativă 81: *Evaluarea riscurilor – Calea spre locuri de muncă sigure și sănătoase*
<http://osha.europa.eu/publications/factsheets/81>

Directiva 89/391 a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă
<http://osha.europa.eu/legislation/directives/A/1/1>

Evaluarea riscurilor
<http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>

7. Despre Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă, cu sediul la Bilbao, în Spania, a fost înființată de Uniunea Europeană pentru a furniza informații privind sănătatea și securitatea în muncă. Agenția acționează ca un catalizator pentru dezvoltarea și difuzarea informațiilor care contribuie la protejarea lucrătorilor din Europa.

Prin reunirea reprezentanților guvernelor, patronatelor și sindicatelor, precum și a unor experți de seamă în domeniul securității și sănătății în muncă din statele membre ale UE și din afara acestora, Agenția oferă o sursă de informare de încredere, echilibrată și imparțială, în domeniul securității și sănătății în muncă.

Pentru mai multe informații, vizitați site-ul web al Agenției:
<http://osha.europa.eu>

ⁱ P. Hämäläinen, J. Takala, K.L. Saarela, (studiu care urmează să fie publicat), Universitatea de Tehnologie Tampere (Finlanda), studiu realizat pentru Biroul Internațional al Muncii, BIM.

ⁱⁱ Directiva 89/391 a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă. (<http://osha.europa.eu/legislation/directives/A/1/1>).

ⁱⁱⁱ COM (2004) 62 final: COMUNICARE DIN PARTEA COMISIEI ADRESATĂ PARLAMENTULUI EUROPEAN, CONSILIULUI, COMITETULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETULUI REGIUNILOR privind punerea în aplicare practică a prevederilor directivelor privind sănătatea și securitatea în muncă nr. 89/391 (directiva cadru), 89/654 (locuri de muncă), 89/655 (echipamente de lucru), 89/656 (echipamente individuale de protecție), 90/269 (manipularea manuală a încărcăturilor) și 90/270 (echipamente cu ecran de afișare).

^{iv} Th. Coutrot, *Plus de trois établissements sur quatre déclarent évaluer les risques professionnels, Premières Synthèses n°09.3*, Dares, Mars 2007 (Enquête relations professionnelles et négociations d'entreprise (REPOSE) 2004-2005).

^v M. Bos, F. Saleh, O. Erdem, J. Samadhan, *Arbo in bedrijf 2006'. Een onderzoek naar de naleving van arbo-verplichtingen, blootstelling aan arbeidsrisico's en genomen maatregelen in 2006*, Arbeidsinspectie, octombrie 2007.

^{vi} S. Perticaroli, A. Leva, *La cultura della sicurezza. Indagine sulle modalità di gestione di salute e sicurezza nelle aziende italiane*, ISPESL, noiembrie 2006.

^{vii} Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el trabajo, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, *V Encuesta nacional de condiciones de trabajo*, 2004.

^{viii} Studiu efectuat de BGZ (Berufsgenossenschaftliche Zentrale für Sicherheit und Gesundheit):

http://www.hvbg.de/d/bgz/bgz_info/veranst/archiv_vera/bgz_fachv_nov_2005/seite02.html

http://www.hvbg.de/d/bgz/bgz_info/pdf_bild_info/bgz_fach_nov_2005/pp_rentrop.pdf

^{ix} A/S "Inspecta Latvia" & RSU DVVI, *Condițiile de muncă și riscurile în Letonia*, 2007. (Studiul „Condițiile de muncă și riscurile în Letonia” 2005-2007).

^x Coordinamento delle Regioni e Province autonome, *Rapporto conclusivo del progetto nazionale di monitoraggio e controllo dell'applicazione del D.Lgs. 626/94*, noiembrie 2003.

^{xi} A/S "Inspecta Latvia" & RSU DVVI, *Working conditions and risks in Latvia*, 2007. (Research "working conditions and risks in Latvia" 2005-2007).

^{xii} LO, *Danske virksomheders brug af APV* (Utilizarea de către companiile daneze a evaluării riscurilor la locul de muncă), aprilie 2003.

^{xiii} Chiar dacă, în țara dumneavoastră, procesul de evaluare a riscului este împărțit în mai multe sau mai puține etape, sau chiar dacă unele dintre cele cinci etape sunt diferite, principiile directe ar trebui să fie aceleași.

^{xiv} O catastrofă evitată în ultima clipă este un eveniment neplanificat care nu s-a soldat — dar ar fi putut să se soldeze — cu răni, boli sau distrugerii.

^{xv} Raportat în Health and Safety Practitioner, Regatul Unit, 23.1, ianuarie 2005.

^{xvi} <http://www.hse.gov.uk/press/2005/e05095.htm>

^{xvii} <http://ew2007.osha.europa.eu/europeansummit/> (a se vedea „Stephen Fisher” - Atelierul 3).